

GEMEENTE
Schagen

Document	Beoordeling rapportage en Archeologisch Advies
Plangebied	Zandpolder fase 4, Callantsoog, gemeente Schagen
Adviesnummer	20105
Archisnummer	4598455100
Opsteller	██████████
Datum	28-04-2020

Advies Zandpolder fase 4	Vrijgeven als bodemingrepen niet dieper gaan dan 0,8 m –NAP. Verkennend booronderzoek is niet noodzakelijk, aangezien boringen en archeologisch onderzoek in de directe omgeving al voldoende inzicht hebben verschaft.
Advies Hoeve Africa	De voorgenomen bodemingrepen zijn niet gewijzigd. Er is dus geen nader archeologisch onderzoek nodig (conform onderzoek uit 2009).
Vervolgtraject	Monitoren graafwerkzaamheden door leden van de Archeologisch Werkgroep Schagen. Hiervoor dienen van tevoren afspraken gemaakt te worden. Eventuele vondsten zullen door Archeologie West-Friesland gemeld worden conform de Erfgoedwet.

Beoordeling rapportage en Archeologisch Advies

1. Inleiding

Namens de gemeente Schagen is het archeologisch bureauonderzoek beoordeeld dat in april 2018 is uitgevoerd door Hollandia in opdracht van Landschap Noord-Holland. Het bureauonderzoek is uitgevoerd in het kader van een natuurontwikkelingsproject in de Zandpolder (afb. 1). Het bureauonderzoek heeft de titel: "Archeologisch bureauonderzoek Zandpolder fase 4 te Callantsoog, gemeente Schagen (N-H)".¹

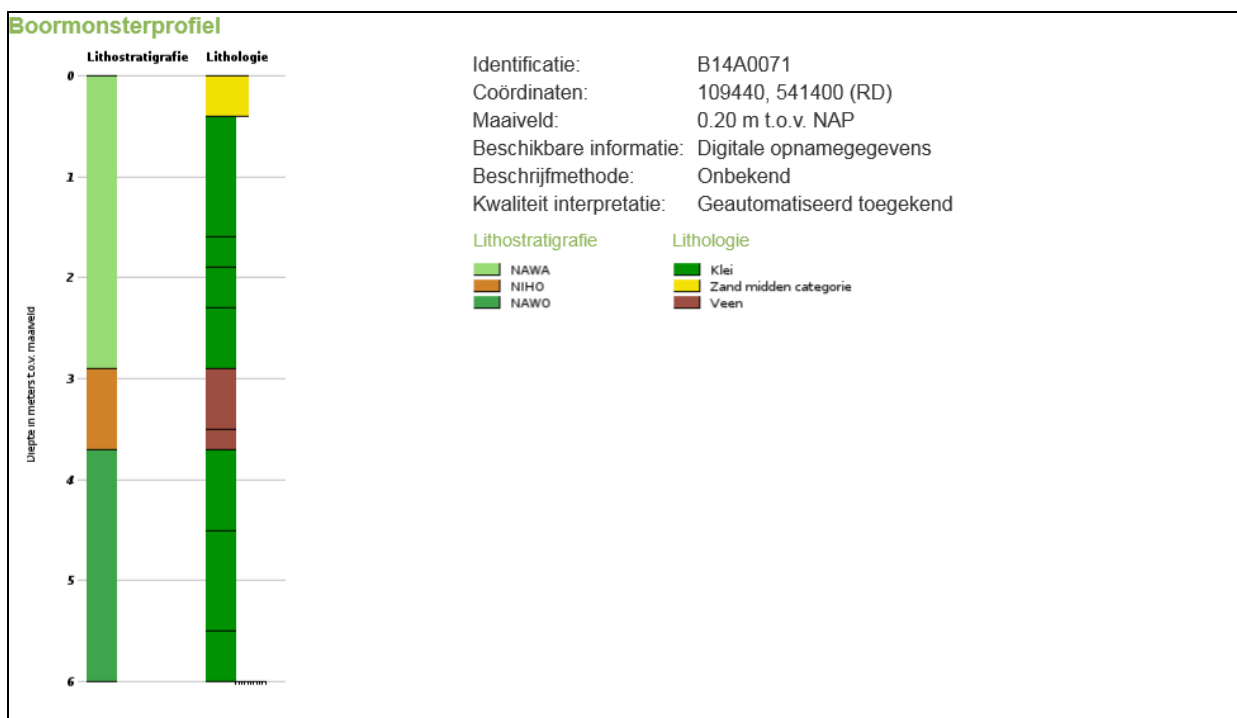
Daarnaast is op verzoek van Landschap Noord-Holland (contactpersoon: N. Schuurman) een kort aanvullend advies gegeven met betrekking tot de voorgenomen ingrepen in plangebied Hoeve Africa. Hier is in 2009 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.² Dit advies staat onder kopje 3 verwoord.

¹ Brattinga & Salomons 2018.

² Soonius & Sprangers 2009.

Afbeelding 1. Ligging Zandpolder fase 4. Ten zuidwesten ligt fase 3, waar Hollandia proefsleuvenonderzoek heeft uitgevoerd. De ster geeft de locatie van de geologische boring uit Dinoloket aan. De romeinse munt is volgens Archis direct ten oosten van de noordoosthoek van het plangebied gevonden.

Afbeelding 2. Geologisch profiel ter hoogte van het plangebied (witte ster op afb. 1. Bron: Dinoloket)

2. Beoordeling rapportage

Het bureauonderzoek is adequaat uitgevoerd, maar het advies wordt niet overgenomen door de adviseur van de gemeente. In het PDF document zijn enkele suggesties voor aanpassingen aangegeven. De belangrijkste opmerkingen per pagina volgen hieronder:

Pagina 7

Samenvatting: De bodemingrepen reiken niet dieper dan 0,8 m –NAP en de eerste archeologisch relevante laag (het veen) bevindt zich op een diepte vanaf 1,4 m –NAP. Waarom dan een verkennend booronderzoek uitvoeren?

Pagina 10-11

Plangebied zoals aangegeven is 6 ha groot in plaats van 3 ha.

Pagina 17 Aardwetenschappelijke gegevens

Waarom is Dinoloket niet geraadpleegd om een globaal inzicht te krijgen in de diepteligging van het veenpakket (afb. 2)?

Pagina 31 Gespecificeerde archeologische verwachting

Wonderlijke tabel: uit voorgaande hoofdstukken blijkt een gestapeld landschap. Nu wordt vanaf één meter beneden maaiveld alle perioden voorafgaande aan de Late Middeleeuwen aangegeven. Als ik het goed lees komt bewoning uit periode Romeinse tijd –Vroege Middeleeuwen op het veen voor (indien nog aanwezig). Het veen bevindt zich op een diepte vanaf 1,4 m –NAP in Zandpolder fase 3.³ Dat is omgerekend 1,7 m –Mv. De Romeinse munt en scherven komen dan niet uit de veenlaag. Misschien verspoeld? In de Boskerpolder zijn wel twee paaltjes uit Romeinse tijd in het veen aangetoond door Archeologische Werkgroep Schagen.⁴ Ook boringen in de Boskerpolder door de Archeologische Werkgroep hebben op 2,3 m –Mv een veenlaag opgeleverd, met daarin een opvallende hoeveelheid inheems aardewerk uit de Romeinse tijd.⁵ Een exacte locatie van deze boringen is niet te achterhalen.

Ook de boring uit Dinoloket laat een dikke veenlaag zien op een diepte van bijna 3 m –Mv. Deze verstoringsdiepte wordt niet bereikt.

Pagina 33 Conclusie en aanbeveling

Wat is het doel van het verkennend booronderzoek? Waar gaan we naar op zoek? Op basis van boringen en archeologisch onderzoek in de directe omgeving kan al worden ingeschat of voorgenomen werkzaamheden een bedreiging vormen voor eventueel aanwezige archeologische resten. Bij de uitvoering van de werken kunnen altijd losse vondsten tevoorschijn komen, maar een verkennend booronderzoek is niet geschikt om deze op te sporen.

3. Advies natuurontwikkeling Hoeve Africa

In 2009 is voor het plangebied een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (afb. 3).⁶ Op basis van de toen voorgenomen ingrepen en de gespecificeerd archeologische verwachting is geconcludeerd dat bij de realisering van de plannen naar verwachting geen archeologische waarden zullen worden verstoord. De bewoningsresten uit het Neolithicum bevinden zich te diep in de ondergrond, of zijn door overstromingen en kusterosie niet intact gebleven. Door vernatting en veengroei vanaf het Laat Neolithicum tot aan de IJzertijd is het onderzoeksgebied niet aantrekkelijk geweest voor bewoning. De kans op de aanwezigheid van een intact veenpakket is door de zee-

³ Salomons 2015.

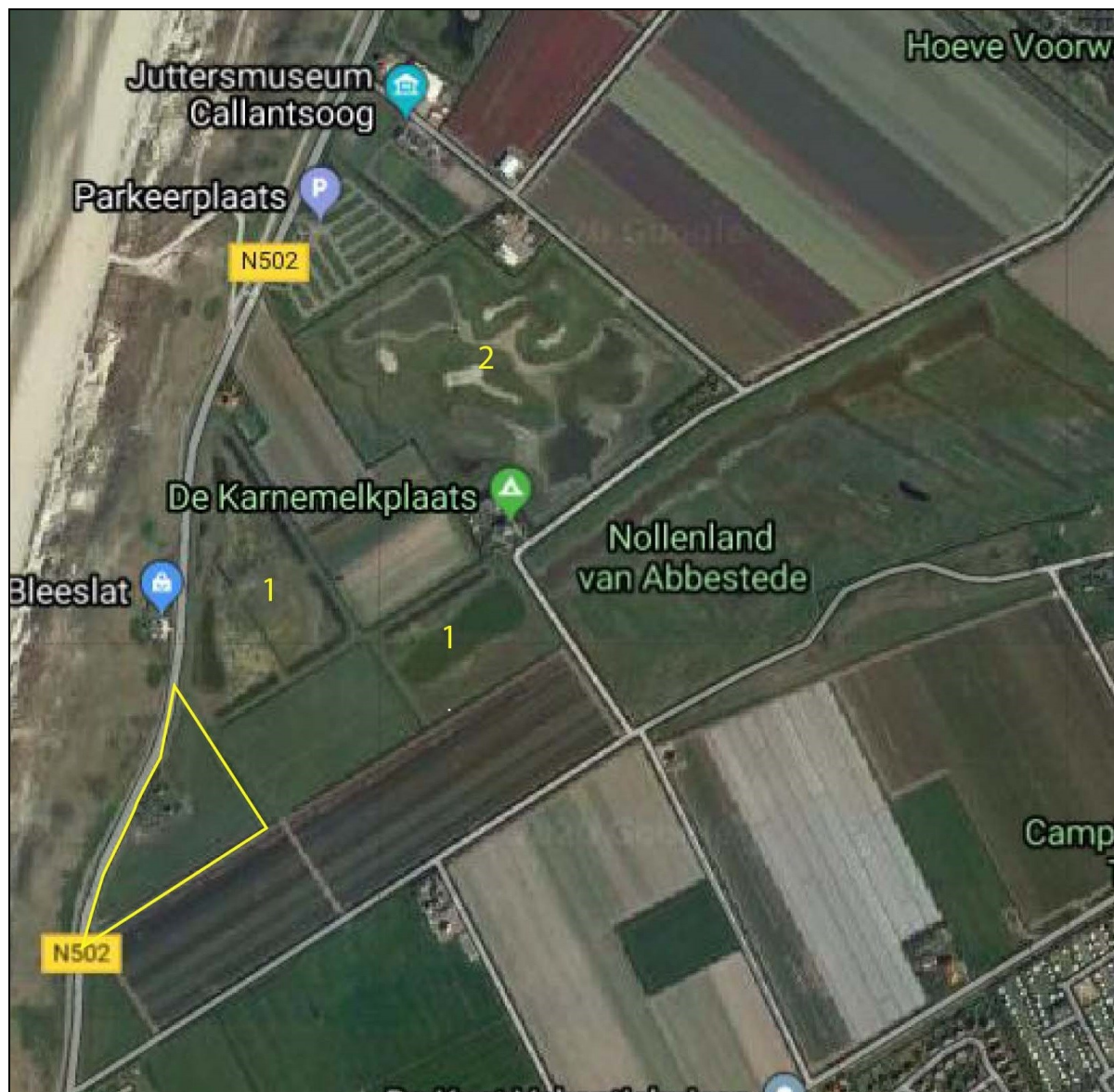
⁴ Diederik 2017.

⁵ Diederik 2015.

⁶ Soonius & Sprangers 2009.

inbraken dermate klein dat hiermee de kans op de aanwezigheid van archeologische waarden uit de Late IJzertijd tot aan de Romeinse tijd laag wordt geacht. Tevens geldt er een lage kans op het aantreffen van archeologische waarden uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd, getuige de hoeveelheid overstromingen en de afwezigheid van bebouwing op historische kaarten.

De geplande bodemingrepen zijn niet gewijzigd sinds 2009. Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek wordt in het onderzoeksgebied in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Afbeelding 3. Ligging locatie Africa Hoeve (gele lijn linksonder) op luchtfoto (bron: Landschap Noord-Holland).

4. Conclusie en Advies

Het advies uit het bureauonderzoek voor Zandpolder fase 4 wordt niet onderschreven door AWF, aangezien een verkennend booronderzoek niet de juiste onderzoeksmethode is. Het archeologisch onderzoek en boringen in de directe omgeving in combinatie met de gespecificeerde archeologische verwachting kunnen niet getoetst worden middels een verkennend booronderzoek.

De vondst van een Romeinse munt op 1 m diepte juist ten oosten van het plangebied valt niet goed te koppelen aan bewoning op het veen. Mogelijk is de munt vanuit een middeleeuwse geul afkomstig en dus verspoeld. Dergelijke losse vondsten kunnen ook binnen het plangebied aanwezig zijn.

Het monitoren van de graafwerkzaamheden door de Archeologische Werkgroep Schagen kan voor dergelijke toevalsvondsten een oplossing zijn. Een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden in Zandpolder fase 3 heeft relatief weinig extra informatie opgeleverd en is gezien de diepteligging van de mogelijk interessante niveaus weinig zinvol.

Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Erfgoedwet, § 5.4, artikel 5.10) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal depot voor archeologie van Noord-Holland te Castricum.

5. Bronnen

Alders, G.P. & S. Husken, 2007. Beleidsnota Archeologie 2007 gemeente Zijpe. *SCENH-rapport cultuurhistorie* 28. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Brattinga, J.J. & K.T. Salomons, 2018. Archeologisch bureauonderzoek Zandpolder fase 4 te Callantsoog, gemeente Schagen (N-H). Hollandia-rapport 675 (concept).

Diederik, F. , 2017. Schagen- Groote Keeten- Boskerpolder. In: De Archeologische Kroniek van Noord-Holland 2016 (p87-88).
Dinoloket (www.dinoloket.nl)

Salomons, K.T., 2015: Een proefsleuf en archeologische begeleiding in de Zandpolder te Callantsoog. (Hollandia reeks 535). Hollandia, Zaandijk.

Soonius, C. M. & J. Sprangers, 2009. Onderzoeksgebied Zandpolder - Callantsoog, gemeente Zijpe; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek. *RAAP-notitie* 3142. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.